

**DE GROENE
AMSTERDAMMER**

Rusland russificeert ontvoerde Oekraïense kinderen

Pylyp blijft maar Oekraïens zingen

Sinds de invasie ontvoerde Rusland naar schatting tienduizenden Oekraïense kinderen om ze 'te heropvoeden' tot patriottische Rus. Tweeduizend van hen lukte het om terug te keren naar hun eigen land.

Sarah Bronkhorst beeld Sarah Bronkhorst

8 juli 2026 – verschenen in nr. 28-29

Rostyslav Lavrov werd ontvoerd door vijf militairen met kalasjnikovs. 'Ik had nog net genoeg tijd om mijn telefoon in m'n zak te stoppen'

Rostyslav Lavrov weet precies hoe je een granaat werpt en hoe je raak schiet met een kalasjnikov, en hij kan dat wapen vervolgens blind demonteren. Deze vaardigheden had hij liever nooit geleerd. De Oekraïense jongen heeft niet in het leger gediend, maar zat op zijn zeventiende in gevangenschap in een Russische militaire academie. Nadat zijn thuisstad Cherson in 2022 bezet werd door het Russische leger werd Rostyslav, net als naar schatting tienduizenden andere kinderen uit Oekraïne, ontvoerd. Hij is een van de ruim tweeduizend ontvoerde kinderen die hun weg terugvonden naar Oekraïne, in tegenstelling tot hun lotgenoten die nog altijd ver van huis vastzitten.

Het plan was om na de zomer te gaan studeren. Hij is inmiddels twintig: de universiteit is er nooit van gekomen. Nog voordat het voorjaar uitbrak, rolden Russische tanks zijn stad binnen en namen soldaten de straten over. Cherson behoorde tot de eerste regio's die begin maart 2022 tijdens de 'speciale militaire operatie' werden ingenomen.

Vier jaar na die bezetting schuift er een lange jongen aan een zonverlichte tafel in een buitenwijk van Kyiv. Zijn groene ogen kijken verlegen, zenuwachtig plukt hij al vertellend aan zijn grijze New Balance-trui. Hij woont nu al bijna drie jaar in een jongerenappartement boven het kantoor van Save Ukraine. Deze organisatie, die in 2014 werd opgericht door mensenrechtenadvocaat Mykola Kuleba, haalde hem terug uit Russische gevangenschap.

De invasie van 2022 en de daaropvolgende bezetting staan hem in het geheugen gegrift. 'Ik zag Russische militairen de huizen langsgaan en hoorde verhalen over buurtgenoten die waren verdwenen.' Ze vielen ook zijn huis binnen en namen zijn moeder mee, die met mentale klachten in een sanatorium op de Krim belandde.

Toen zijn grootmoeder kort daarna overleed, was de tiener in de bezette stad op zichzelf aangewezen. Maandenlang leefde hij ondergedoken in zijn eentje. Hij spreekt van 'geluk' dat hij net klaar was met de middelbare school, waardoor zijn naam en gegevens niet meer op de scholierenlijsten stonden die in de handen van de Russische bezetter vielen. Hij deed klusjes bij boerderijen en burens in ruil voor een beetje geld en eten. 'Ik probeerde zo onopvallend mogelijk te zijn', zegt hij.

Totdat op een herfstavond vijf militairen, uitgerust met kalasjnikovs, opnieuw zijn huis binnenvielen. Deze keer kwamen ze voor hem. 'Ik had nog net genoeg tijd om mijn telefoon in m'n zak te stoppen voordat zij me in een auto duwden. Geklemd tussen soldaten voerden ze me naar een onbekende bestemming.' Die bestemming bleek aanvankelijk een slaapzaal in een gebouw in Cherson die volliep met Oekraïense kinderen. De shock onder zijn leeftijdsgenoten was bijna tastbaar toen de militairen hun toeriepen: 'Wees blij dat Rusland jullie beschermt: daar wacht jullie pas een rijk leven!'

En zo werd Rostyslav geronseld voor de Russische oorlogsmachine tegen Oekraïne – net zoals de andere kinderen die Rusland sinds de start van de oorlog meenam uit bezet gebied. Zij zijn niet alleen het slachtoffer van een militaire oorlog om grondgebied, maar ook van een identitaire strijd. Fundamenten van de Oekraïense identiteit worden gewelddadig in de Russische mal gegoten. En dat begint bij de jongste generatie.

Achter ontvoeringen zoals die van Rostyslav gaat een systematische campagne schuil die wordt geregisseerd vanuit de hoogste echelons in Moskou, schrijft de onafhankelijke Commission of Inquiry on Ukraine van de Verenigde Naties in het rapport *I'm Still Looking for My Daughter* van afgelopen maart. De betrokkenheid van Vladimir Poetin was 'al vanaf het begin duidelijk'. Het Yale Humanitarian Research Lab komt in 2025 tot dezelfde conclusie en schrijft dat Poetin bevel gaf tot de ontvoering, indoctrinatie en militarisering van kinderen uit Oekraïne. Het doel: de jongste generatie Oekraïners ontwortelen uit hun gemeenschap, om ze uiteindelijk in te lijven 'in de Russische oorlogsmachine'.

De verschillende instituten die dit ontvoeringssysteem bestuderen, komen met uiteenlopende cijfers. Het Yale Humanitarian Research Lab (HRL), een onafhankelijke Amerikaanse onderzoeksgroep geleid door mensenrechtenexpert Nathaniel A. Raymond, schatte vorig jaar het aantal ontvoerde kinderen op 35.000, in leeftijd variërend van pasgeboren tot tiener. 'Het gaat hier om het grootste industriële netwerk van kinderontvoering sinds het Derde Rijk', vertelt Raymond in een radio-interview met de onafhankelijke Amerikaanse mediaorganisatie NPR.

Volgens het Oekraïense ministerie van Justitie gaat het om ruim twintigduizend kinderen. Russische ambtenaren zoals oud-ambassadeur Grigory Karasin beweren dat meer dan zevenhonderdduizend kinderen uit conflictgebieden in Oekraïne naar Rusland zijn gebracht. Volgens Maria Lvova-Belova, de kinderrechtencommissaris van het Kremlin, is dit geen massa-ontvoering: zij omschreef het in 2023 juist als een 'humanitaire inspanning'.

Oekraïense kinderen kunnen na de ontvoering terechtkomen op minstens acht soorten plekken, schrijft het HRL. Bijvoorbeeld zomerkampen, scholen of militaire academies. In zijn rapport identificeerde het HRL meer dan tweehonderd van dit soort bestemmingen, die verspreid liggen tot in verre uithoeken van het land. Daarnaast meldt het HRL de inzet van databanken voor ‘kinderplaatsing’, waarbij 314 geïdentificeerde kinderen uit Oekraïne op Russische adoptiesites staan of bij Russische burgers zijn ondergebracht. Niet alleen het Kremlin faciliteert dit indoctrinatie- en adoptiesysteem: in een onderzoek van maart meldde het HRL ook de financiële betrokkenheid van de Russische energiegiganten Gazprom en Rosneft bij de kampen.

Het Yale-lab kan vanuit Amerika onderzoek doen naar deze bestemmingen door gebruik te maken van hoogwaardige satellietbeelden en openbare bronnen. ‘We kunnen de uitbreiding van deze kampen zien vanuit het heelal’, zegt HRL-directeur Raymond op NPR. Vanwege de bijna kinderlijke trots van het Kremlin over hun ‘humanitaire inspanning’ is er veel materiaal te vinden over de kampen via sociale media en officiële communicatiekanalen.

Zo vertelt Lvova-Belova triomfantelijk in interviews over Pylyp, de Oekraïense jongen die zij ‘adopteerde’ na de slag om Marioepol in 2022. In een gesprek op de officiële website van Poetin, vraagt Poetin haar: ‘Klopt het dat jij een kind uit Marioepol hebt geadopteerd?’ Waarop Lvova-Belova antwoordt: ‘Ja, meneer de president, dankzij jou (...). Het is niet makkelijk, maar we houden van elkaar.’ In een ander interview klaagt ze over Pylyps aanhoudende gezang van Oekraïense liedjes.

Blauw-gele vlaggen in het Save Ukraine-pand. Nadat de kinderen zo lang hun Oekraïense identiteit moesten onderdrukken, krijgen ze na de repatriëring de vlag omgewikkeld

Bij aankomst in Rusland worden de kinderen en pleegouders ‘aangemoedigd’ de Russische nationaliteit aan te nemen. Dit naturalisatieproces is de hoeksteen van het ontvoerings- en adoptiesysteem, concludeert het HRL: met zo’n paspoort kunnen kinderen ‘permanent worden ondergebracht bij Russische burgers’. Om die massanaturalisatie te vieren organiseert Lvova-Belova ‘burgerschapsceremonies’.

‘De inzet van sovjet-zomerkampen gebeurde al onder Stalin’, analyseert Iuliia Skubytska, Princeton-historica gespecialiseerd in de Sovjet-Unie, in de *London Ukrainian Review*. Deze kampen waren ‘streng gecontroleerde verblijven om kinderen tot “goede” sovjetburgers te kneden’. ‘Zelfs ik, een academica gericht op de Sovjet-Unie’, schrijft ze, ‘ben verrast door de herhaling van de sovjetagenda door hedendaagse Russische ideologen. Opnieuw bedenkt Rusland niks nieuws, maar haalt het oude onderdrukkingstactieken uit de kast in de 21ste eeuw.’

Dat Moskou deze tactiek nu bij Oekraïense kinderen uitvoert, past in de vijfde definitie van genocide volgens het Genocideverdrag uit 1948. Dat stelde genocide-deskundige Timothy Snyder in een toespraak in 2024 voor de Helsinki Commission. Die vijfde definitie luidt: ‘Het gewelddadig overbrengen van kinderen van de ene groep naar een andere groep.’ ‘Normaal gesproken proberen regimes die genocidale misdaden begaan deze te verbergen’, zei Snyder. ‘Maar met Rusland zien we het tegenovergestelde: de hoogste autoriteiten maken er geen geheim van dat zij het bestaan van het Oekraïense volk simpelweg ontkennen.’

Het Internationaal Strafhof vaardigde al in maart 2023 – een jaar vóór de militaire aanklachten tegen Poetin en Russische militaire bevelhebbers wegens het starten van de invasie – een arrestatiebevel uit tegen Poetin en Lvova-Belova. Brussel schroeft inmiddels de druk op. Op 11 mei kondigden de EU-ministers van Buitenlandse Zaken nog sancties aan tegen zestien personen en zeven instellingen die betrokken zijn bij het deportatiesysteem. Deze gesanctioneerde organisaties, zoals de ‘All-Russian Children Centers’, staan dicht bij het Russische ministerie van Onderwijs.

In het kinderkamp Orlyonok (Russisch voor ‘kleine adelaar’ – de tweekoppige variant van die roofvogel is het nationale Russische symbool), opgericht in de Sovjet-Unie van de jaren zestig voor ‘jonge pioniers’, worden volgens de EU nu ook Oekraïense kinderen onderworpen aan Russische indoctrinatie. Niet alleen in Brussel, maar ook in Rusland krijgt dit kamp kritiek, maar dan vanwege de armzalige hygiëne. Een Russische moeder schrijft op TripAdvisor: ‘Als je een kind moet straffen, stuur het dan naar Orlyonok.’

Na vier jaar oorlog is er nog altijd weinig zicht op de ware omvang en het individuele lot van de ontvoerde kinderen. Gedetailleerde getuigenissen van teruggekeerde kinderen zijn daarom van groot belang voor toekomstige tribunalen. Zo vertelde Rostyslav zijn relaas tot in detail aan Amerikaanse politici, toen hij in februari 2024 voor de Helsinki Commission in Washington getuigde.

Het Onafhankelijkheidsplein in Kyiv, waar Oekraïners in 2013 en 2014 massaal demonstreerden voor een Europese koers

Dat Rostyslav al vanaf zijn ontvoering door de ‘mannen met kalasjnikovs’ slachtoffer was geworden van een potentiële oorlogsmisdaad of zelfs genocide, begreep hij pas later. De Oekraïense taal bleef buiten de deur van de slaapzaal in Cherson waar hij met andere Oekraïense kinderen was opgesloten. In de ochtend werden ze vakkundig een schoolbus ingeladen, die, geëscorteerd door Russische politieauto’s, aan een zestien uur durende rit begon.

‘Maak je geen zorgen. Jullie gaan op een korte vakantie voor twee weken’, riepen de groepsleiders in het Russisch. ‘Hoeveel kinderen zouden er inmiddels naar dit kamp zijn gestuurd?’ vroegen de buschauffeurs zich al rijdend door bezet gebied af. De chauffeurs waren het eens over ‘ongeveer vierduizend’.

Rostyslav was ervan overtuigd dat het een gevangenis was toen de bus diep in de nacht tot stilstand kwam bij recreatiekamp ‘Druzhba’ – ‘vriendschap’ in het Oekraïens en Russisch. Hij stapte onder het metershoge hek door, langs de surveillancecamera’s en de bewegingsdetectoren. ‘Alle kinderen die ik binnen aantrof waren Oekraïens’, vertelt hij. ‘Pas later besepte ik dat wij als Russen het kamp moesten verlaten.’

Al snel leerde hij een aantal basale regels: de Oekraïense taal was uit den boze en elke ochtend begon met het Russische volkslied. Wie niet meezong, wachtte een dagenlange straf in een isolatiecel van twee bij twee meter, na een pittig gesprek met Valery Astakhov, een beruchte Oekraïense collaborateur die in dit kamp diende als overste. ‘Een genadeloze man’, herinnert Rostyslav zich. Rostyslav leerde de isolatiecel van binnen goed kennen. ‘In de cel had ik twee opties: staren naar een grijze muur of de stapels propagandaboeken lezen over de Russische geschiedenis, en hoe ik een “goede Rus” kon worden.’

Maar de isolatiecel bood een derde optie: een raam met tralies. In het kamp had Rostyslav twee Oekraïense jongens ontmoet, Denys en Sergiy, die elkaar vonden in een mix tussen puberale recalcitrantie en Oekraïense standvastigheid. Wanneer Rostyslav weer in de cel belandde, slopen de twee jongens stiekem langs het raam en gaven hem peptalks. ‘Al deze propaganda is *bullshit!*’ fluisterden ze door de tralies heen. ‘Ze proberen ons te brainwashen, maar dit kamp is alleen voor domme mensen!’

Het hielp dat zij alle drie de leeftijd hadden om zich bewust te zijn van de russificatie-methodiek. Want Rostyslav zag hoe de propaganda werkte bij kinderen van negen jaar of jonger. ‘Met steeds meer overtuiging zongen jonge stemmen ’s ochtends het Russische volkslied mee’, zegt hij.

De beloofde twee weken in het kamp werden twee maanden. De winter brak aan, en daarmee de Oekraïense heroveringscampagne. Rostyslav had twee telefoons: een schone, die hij aan de kampeleiders kon laten zien, en een geheime, waarop hij via Telegram beelden zag van de bevrijding van Cherson. Maar de schoolbus verscheen opnieuw en nam Rostyslav met zijn twee vrienden mee naar de volgende hellekring: een Russische militaire academie in het stadje Kertsj, op het meest oostelijke puntje van de bezette Krim.

Daar werd duidelijk waarom hij eigenlijk was meegenomen. Hij kreeg een mariniersuitrusting, waarin hij moest verschijnen bij de cursus granaatwerpen en schieten en bij de lessen waarin hij kalasjnikovs in en uit elkaar leerde zetten. Hij realiseerde zich dat een Russische dienstplicht een realistischer vooruitzicht was dan zijn droom van de universiteit in Oekraïne.

Op de Krim was de propaganda schaamtelozer. ‘Mij werd verteld dat Cherson, Charkiv en Odessa (*Cherson werd in 2022 heroverd – sb*) niet langer Oekraïense maar Russische steden waren en dat Oekraïne na de oorlog niet meer zou bestaan. Die propaganda sloeg niet aan’, vertelt Rostyslav. De portretten van Poetin, die in de slaapkamers van de jongens hingen, lieten ze ritueel in vlammen opgaan met een stiekeme sigaret. ‘Daar hadden we goed over nagedacht: verbranden was beter dan verscheuren, anders zouden de kampeleiders snippers terug kunnen vinden.’

Nu duidelijk was wat Rusland met hen van plan was, zagen de drie jongens maar één uitweg: een ontsnapping.

Sergiy’s moeder had ondertussen contact gelegd met Save Ukraine, die reddingsmissies voor ontvoerde kinderen regelt. De jongens hoopten dat ook zij gered konden worden, voordat een volgende bus hen naar het front zou afvoeren.

Soms staan de Russische autoriteiten namelijk toe dat Oekraïense ouders hun kinderen komen ophalen, al moeten ze daarvoor door talloze bureaucratische hoepels springen. In het geval van Rostyslavs twee vrienden lukte dat: ze mochten mee met de moeder van Sergiy, die met Save Ukraine de juiste documenten had verzameld om als wettelijke voogd het drietal op te halen. ‘Maar ik bleef achter’, zegt Rostyslav. ‘De kampeleiders zeiden dat ik zelf nog een moeder had – weliswaar in een sanatorium – en als ik weg wilde, dat zij met de juiste papieren mij maar moest ophalen.’

Het afscheid was pijnlijk. Vanaf dat moment, in de vroege zomer van 2023, stond hij er alleen voor. ‘Maar ik was ook vastberaden om te vluchten’, zegt hij. De vrienden beloofden bij het afscheid plechtig dat ze er alles aan zouden doen om ook Rostyslav te redden. Via de officiële weg zou dat niet lukken: de enige manier was een geheime ontsnapping.

Al vanaf het begin van de oorlog doet Save Ukraine deze reddingsmissies. ‘Toen we de recent bevrijde gebieden bezochten, eind 2022, kwamen onze reddingsteams terug met verhalen over families met ontvoerde kinderen’, vertelt Save Ukraine-oprichter Mykola Kuleba via een videoverbinding. Een groot

deel van de informatie over ontvoeringen krijgt de organisatie dan ook via directe familie. ‘En een ander deel krijgen we van kinderen die al gered zijn.’

Save Ukraine begeleidt de familieleden bij het zelf terughalen van hun kinderen. De stichting regelt de documenten en reislogistiek: delicate zaken die nauwkeurigheid en discretie vereisen. ‘Soms worden ouders na ondervragingen bij de grens met Rusland zelf gedeporteerd’, zegt Kuleba. ‘Of ze horen aan de grens dat ze voor twintig jaar uit Rusland zijn verbannen.’

Het weghalen van kinderen bij Russische adoptiefamilies is de grootste uitdaging: tot nu toe is dat ongeveer bij tien kinderen gelukt. ‘Deze kinderen zijn zodanig gebrainwasht dat het een opgave is om ze ervan te overtuigen dat ze veilig terug naar Oekraïne kunnen komen. Hun is verteld dat ze bij terugkomst gedood zullen worden door nazi’s.’ Soms bereiken ze een *point of no return*. ‘Het is er bij hen ingeramd dat de Russische geheime dienst alles op je telefoon in de gaten houdt. Daardoor zijn ze bang om überhaupt met ons te praten’, zegt Kuleba.

De ontvoeringen begonnen volgens hem al tijdens de eerste Russische invasie in de Donbas en de annexatie van de Krim in 2014. ‘Duizenden jongvolwassenen die nu voor Rusland vechten, waren tien jaar geleden Oekraïense middelbare scholieren. Een deel is de Russische propaganda gaan geloven.’ Kuleba groeide op toen Oekraïne nog onderdeel was van de Sovjet-Unie en ziet de vingerafdrukken van dat indoctrinatiesysteem nog zitten. ‘Maar toen waren het Westen en de VS de vijand.’

Het Save Ukraine-pand huisvest niet alleen het kantoor maar ook het Hope and Healing-centrum voor teruggekeerde kinderen, die samenwonen in een campusachtige structuur. Rostyslav woont er ook en krijgt er psychologische hulp. De witte muren hangen vol met foto’s van geslaagde reddingsmissies: het moment waarop een kind zijn grootouders weer voor het eerst ziet; een kleine jongen die met zijn grote rugzak langs antitankversperringen sjokt. Nadat de kinderen zo lang hun Oekraïense identiteit hebben moeten onderdrukken, krijgen ze na de repatriëring de blauw-gele vlag omgewikkeld, rijden terug naar Kyiv in een bus die van binnen is beschilderd met zonnebloemen, en dragen shirtjes met de Oekraïense drietand erop gedrukt. Er liggen stapels opgevouwen vlaggen in de boekenkast. ‘Deze wachten nog op de schouders van duizenden andere ontvoerde kinderen’, zucht een medewerker die langsloopt.

Rostyslav liep nog maandenlang op zijn tandvlees in de militaire academie op de Krim. De klok tikte: over bijna een jaar zou hij achttien worden en dan stond hem mogelijk het front te wachten.

Tegen die tijd was Save Ukraine op de hoogte gebracht van zijn situatie en werd er een bevrijdingsplan bedacht. ‘Maar dan moest ik wel langs de tralies en bewegingsdetectoren zien te komen.’ Om niet meer negatief op te vallen deed hij alsof hij aandachtig naar de Russische propaganda luisterde en alsof die begon aan te slaan. Vanuit Kyiv werd alle logistiek voor Rostyslavs risicovolle reddingsoperatie geregeld. Over de reis die hij dwars door Rusland aflegde, worden uit veiligheidsoverwegingen geen details gedeeld.

Op een vrijdagochtend in het najaar van 2023, toen er minder bewakers aan het werk waren, wierp Rostyslav voor de laatste keer een blik op zijn slaapkamer in de militaire academie. Hij hees zich in zijn uniform en vertrok. Af en toe mochten gehoorzame studenten het stadje Kertsj in, buiten de grenzen van de academie. En nadat hij zich zo voortreffelijk had gedragen was het toezien oog van de kampeiding minder op hem gericht. In werkelijkheid begon enkele minuten later zijn odyssee terug naar huis. ‘Ik was bang, maar het was de eerste keer in anderhalf jaar dat ik weer geluk voelde’, zegt hij nu. Hij had drie dagen om Oekraïens grondgebied te bereiken – een reis van meer dan duizend kilometer – voordat op maandagochtend zijn afwezigheid zou worden opgemerkt.

Terwijl er die maandag op de Krim een klopjacht begon naar een ontsnapte zeventienjarige jongen van 1,60 meter met bruin haar en groene ogen, stapte Rostyslav over de grens tussen Belarus en Oekraïne. *‘Ukraine greets you!’* stond op het bordje na de grenspost. Er wachtte een busje van Save Ukraine. ‘En daarnaast stond de BBC.’ Hij kreeg de blauw-gele vlag om zijn schouders gewikkeld.

Iryna Tulyakova is voorzitter van een pedagogische organisatie in Kyiv, waar ze kinderen begeleidt na hun terugkeer uit Russische gevangenschap

Eenmaal terug in Oekraïne staat er een moeizaam re-integratieproces te wachten voor de teruggekeerde kinderen, die niet alleen diep getraumatiseerd zijn, maar ook erg in de war door de intensieve propaganda. De Oekraïense regering werkt samen met pedagogische organisaties om hun opnieuw te laten beseffen dat ze Oekraïens zijn en niet Russisch.

‘In Rusland werd aan deze kinderen verteld dat de Oekraïense hoofdstad niet meer bestaat, omdat die volledig zou zijn platgebombardeed’, zegt Iryna Tulyakova, directeur van het Coordination Center for Childcare Development in Kyiv. ‘Als zij uiteindelijk Kyiv binnenrijden, tekent de leugen zich af op hun verwarde gezichtjes. Ze kunnen het niet geloven.’

Doorgaans duurt zo’n re-integratietraject meer dan twee jaar. Oekraïne evacueert niet alleen kinderen die door Rusland zijn ontvoerd, maar ook kinderen uit bezet gebied. Opvallend genoeg ziet Tulyakova bij die laatste groep de diepste trauma’s. ‘Omdat hun eigen huizen opeens onveilig werden, en ze soms hun ouders gemarteld hebben zien worden, zijn zij nog meer gebroken.’

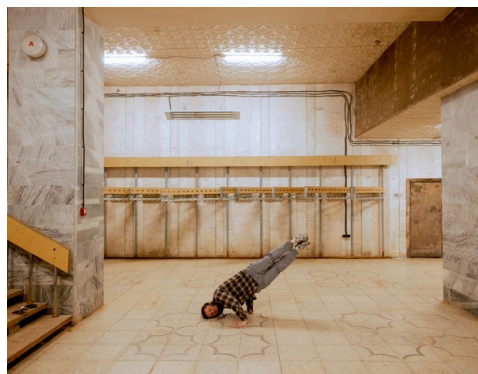
Het brainwashen van een generatie kinderen ziet Tulyakova als een bewuste oorlogstactiek. Toch waakt ze ervoor om teruggekeerde kinderen onder te dompelen in speciale onderwijsprogramma’s over Oekraïne. ‘Dan zouden we ons net als Rusland gedragen’, benadrukt ze, ‘maar dan met propaganda over de Oekraïense identiteit.’

‘Langzaam’, zegt Tulyakova, ‘vertellen we de kinderen dat die verhalen niet kloppen.’ Meestal komen ze weer terecht bij familie, als die er nog is, of in pleeggezinnen. Ook gaan ze op den duur weer naar school, begeleid door re-integratiementoren. ‘We hebben veel geduld.’

Rostyslav zag zijn twee vrienden direct toen hij in Kyiv uit het busje stapte. Opnieuw waren ze onafscheidelijk. ‘Tot in de vroege ochtend bespraken we alles wat we hadden meegemaakt.’ Ze beseffen dat ze, ondanks alles, geluk hebben gehad: ze zijn niet afgevoerd naar de frontlinie om namens Rusland te vechten tegen hun landgenoten.

Rostyslav is net twintig geworden en heeft het plan opgevat om fotograaf te worden. Zijn moeder heeft hij niet meer gezien sinds ze werd ontvoerd. Rostyslav weet niet waar ze is, en of ze nog leeft.

Lees verder:

Het tweede front van Oekraïne
Oekraïense jongeren houden met burgerinitiatieven het moreel van de frontsoldaten overeind
Sarah Bronkhorst 14 mei 2025

Dagboek Oekraïne
Andrej Koerkov schreef weer een jaar bij in zijn Oekraïense oorlogsdagboek. Zijn landgenoten zijn woedend, ook op het Westen
Andrej Koerkov 12 november 2025

In het nieuws

Is het einde van de oorlog in Oekraïne werkelijk in zicht?

Rutger van der Hoeven 18 februari 2026

Uit: *De Groene Amsterdammer* van 8 juli 2026

www.groene.nl/2026/28-29